

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcu potreby trhu práce
3. Prijímateľ	SOŠ dopravná, Rosinská cesta 2, Žilina
4. Názov projektu	Prepojenie teórie s praxou – kvalitné vzdelávanie
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABU4
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub finančnej gramotnosti a projektového myslenia v príprave na život – prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Eva Rezníčková
8. Školský polrok	01.09.2022-31.01.2023
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sosdza.sk

10.

Úvod

Pedagogický klub finančnej gramotnosti a projektového myslenia v príprave na život– prierezové témy, bude vytvorený učiteľmi všeobecno-vzdelávacích, odborných predmetov a OV, ktorí sa stretávajú s témou finančnej gramotnosti vo výučbe svojho predmetu, ako prierezovej témy. Klub bude fungovať počas školských rokov, od septembra 2020 do januára 2023 (spolu 25 mesiacov) a jeho udržateľnosť vychádza z koncepcie nového modelu SOŠ, ktorého súčasťou sú „riešiteľské rady“ tímov pre vzdelávacie oblasti ISCED 3A, ISCED 3C a pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Spôsob organizácie: stretnutia 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Zameranie pedagogického klubu:

Finančná gramotnosť je súbor znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov, nevyhnutných k tomu, aby človek bol finančne spôsobilý zabezpečiť svoje vlastné životné potreby a potreby svojej rodiny, rozumel problematike finančných produktov a služieb, orientoval sa v problematike rozpočtu, záväzkov v súvislostiach meniacej sa životnej situácie.

Súčasnú potrebu trhu práce vyžadujú absolventa s dostatočne rozvinutou finančnou gramotnosťou, samostatne sa rozhodujúceho, s primeraným analytickým, logickým a projektovým myslením.

Projektom sa v súčasnej dobe nazýva tvorivá úloha, ktorá má jasne definovanú štruktúru a pravidlá. Zároveň sa stretávame s tým, že aj na strane učiteľa, nie každý má dostatočne rozvinuté spôsobilosti plánovať si úlohy ako zmysluplné projekty, s reálnym produktom, chýba spolupráca a medzi-predmetová výučba, ktorá by umožnila zdieľať Best Practice z finančnej gramotnosti a z tvorby projektov v tejto oblasti.

Pedagogický klub sa bude zameriavať na rozvoj finančnej gramotnosti a projektového myslenia v rámci teoretického a odborného vzdelávania a prípravy na povolanie, ako prierezovej témy.

Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne finančnej gramotnosti a projektového myslenia žiakov naprieč vzdelávaním.

Finančná gramotnosť je dôležitou (kľúčovou) schopnosťou žiaka a nevyhnutným predpokladom pre ďalší úspešný osobnostný a profesijný rast žiaka.

Pre úspešnú realizáciu finančného vzdelávania je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. NŠFG (Národný štandard finančnej gramotnosti) definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom osvojiť si zodpovedné celoživotné finančné správanie.“ Medzinárodná štúdia PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.

V rámci činnosti pedagogického klubu sa chceme zaoberať najefektívnejšími metódami a stratégiami pre rozvoj finančnej gramotnosti.

Vychádzame z identifikovaných potrieb odborného vzdelávania a prípravy v tejto oblasti, ako sú:

- prakticky používať informácie z oblasti finančnej gramotnosti- v konkrétnych situáciách,
- aplikovať vedomosti o zákonitostiach, zásadách, procesoch, normách a všeobecných pojmoch z finančnej gramotnosti v širších súvislostiach,
- monitorovať, analyzovať, plánovať, organizovať a vyhodnocovať konkrétne pracovné postupy s ohľadom na efektívnosť, finančnú náročnosť a hospodárnosť.

Ďalšie činnosti, ktoré budú realizované v rámci pedagogického klubu:

- Tvorba Best Practice,
- Prieskumno-analytická a tvorivá činnosť týkajúca sa výchovy a vzdelávania a vedúca k zlepšeniu a identifikácii OPS,
- Výmena skúseností pri aplikácii moderných vyučovacích metód,
- Výmena skúseností v oblasti medzi-predmetových vzťahov,
- Tvorba inovatívnych didaktických materiálov,
- Diskusné posedia a štúdium odbornej literatúry,

Identifikovanie problémov v rozvoji finančnej gramotnosti žiakov a možné riešenia.

Stručná anotácia

Pedagogický klub finančnej gramotnosti a projektového myslenia v príprave na život– prierezové témy sa zaoberal nasledujúcimi témami:

- práca s odbornou literatúrou, analyticko- prieskumná činnosť, tvorivosť-nápady a kreativita.

Kľúčové slová

Finančná gramotnosť, zvyšovanie úrovne kľúčovej kompetencie, inovatívne metódy, tvorivosť.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom nášho výstupu je popísať aktivity zrealizované učiteľmi, členmi pedagogického klubu na zasadnutiach pedagogického klubu finančnej gramotnosti a projektového myslenia v príprave na život - prierezové témy.

Priblíženie témy:

Potreba finančného vzdelávania sa s nárastom inteligentných technológií, na pozadí koncepcie priemysle 4.0, javí dôležitejšou ako kedykoľvek predtým. Prudkým nárastom online nákupov, nákupov na splátky alebo možnosťou požičať si peniaze online je spotrebiteľ vystavený rizikám nevýhodného nákupu a následne vykonaním zlých životných rozhodnutí, ktoré môžu výrazne negatívne ovplyvniť život mladého človeka. Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je nemenným stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý

umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Jadro:

Popis témy/problém

Problém:

Slovenská republika dosiahla vo finančnej gramotnosti v štúdii PISA 2018 výkon na úrovni 481 bodov, pričom priemer krajín OECD bol 505 bodov. Priemerné skóre slovenských žiakov sa tak nachádza pod priemerom zúčastnených krajín OECD. Porovnateľný výkon ako žiaci SR dosiahli žiaci z Talianska. V rámci krajín OECD dosiahlo signifikantne nižší výkon ako Slovensko iba Čile. Z hľadiska trendov sme vo finančnej gramotnosti v PISA 2018 zaznamenali štatisticky významné zlepšenie výkonu slovenských žiakov (až o 36 bodov) oproti roku 2015. V porovnaní s rokom 2012, keď bolo testovanie v oblasti finančnej gramotnosti realizované po prvýkrát, je skóre slovenských žiakov v roku 2018 o 11 bodov vyššie, čo však nepredstavuje signifikantný rozdiel. Uvedené skutočnosti sú jedným z dôkazov, že finančnej gramotnosti sa v školách nevenuje dostatočná pozornosť a preto sú dôležité stretnutia učiteľov, počas ktorých sa zaoberajú predmetnou témou, vymieňajú si skúsenosti a vytvárajú didaktické situácie s motivačným charakterom pre žiaka.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

V rámci stretnutí sme diskutovali o našich skúsenostiach s implementáciou simulačných metód pri rozvoji finančnej gramotnosti. Svoje skúsenosti zdieľali skúsenejší aj menej skúsení učitelia a zhodli sme sa, že tieto metódy nám vo výraznej miere pomáhajú pri rozvoji predmetných gramotností. Za základnú jednoduchú definíciu simulácie považujeme vyjadrenie tejto metódy prostredníctvom synonym predstieranie, napodobňovanie či imitácia. To nám hovorí, že simuláciu ako špecifickú metódu ľudského poznania využijeme na vyjadrenie skutočnosti, resp. skutočného stavu bez priameho zásahu do reálneho deja. Simulácia je pre nás technikou pre testovanie a analýzu systémov, ktoré sa používajú v reálnom svete. Podobne jednoducho charakterizuje simuláciu aj odborná literatúra: „simulácia znamená napodobniť realitu nejakým spôsobom.“ Základom skúmania je experimentovanie s časťou skúmaného javu.

V presahu k matematike je veľmi dobrou súčasťou metódy aj možnosť jej algoritmizácie, pretože simulačný model sa stáva v konečnej podobe počítačovým programom. Vytvorený simulačný model musí byť schopný zachytiť:

- štruktúru modelovaného systému,
- jeho dynamiku,
- jeho pravdepodobnostný charakter.

Základným princípom simulácie systémov je to, že namiesto toho, aby sme sledovali dynamické správanie sa nejakého procesu a jeho reakcie na organizačné a technické zmeny, sledujeme správanie sa jeho modelu. Preto aj simulačné metódy často využívame pri učení matematického modelovania. Základom je testovanie a experimentovanie so skúmaným objektom pomocou nástrojov informačných technológií pri meniacich sa podmienkach skúmania s cieľom zistiť konečné stavy a ich komparácia s pôvodne nastavenou skúmanou jednotkou.

V rámci simulačných hier sa tiež využíva simulované prostredie a určitá atmosféra, ktorá pomáha žiakom vstúpiť do určitej sociálnej role. Sociálne orientované hry sú na rozdiel od algoritmických simulácií určené predovšetkým na tréning špecifických zručností, ktoré vedú k riešeniu určitých situácií v reálnom prostredí. Žiaci sa tak stretávajú s prijatím budúcej vlastnej možnosti

roly. Simulačné hry predstavujú spôsob, ako napodobniť a kopírovať realitu založenú na hraní konkrétnych úloh. Po ukončení hry žiaci diskutujú o situáciách, ktoré sa odohrali. Počas tohto času sú niektorí žiaci poverení byť pozorovateľmi a podať spätnú väzbu svojim spolužiakom.

Odporúčame k realizácii didaktické hry, ktoré by mali pozostávať z nasledujúcich krokov:

- opis pedagogických cieľov hry,
- určenie hráčov a priebehu hry,
- zhromažďovanie materiálov potrebných na vytvorenie hry,
- tvorba scenára hry, s ohľadom na konkrétne úlohy, prispôsobenie jednotlivých častí hry, tvorba harmonogramu a rozdelenie času na hru,
- zhromažďovanie materiálov pre hráčov (môže byť aj zoznam zdrojov,)
- tvorba pravidiel a inštrukcií pre hru,
- kontrola, či sú konkrétne úlohy a ciele pochopiteľné,
- organizácia technických prostriedkov (v prípade potreby),
- hranie skúšobnej verzie hry s nezainteresovanými účastníkmi,
- vytvorenie plánu pre diskusiu a vyhodnotenie hry po jej dokončení.

Odporúčame tiež tzv. ekonomické hry. Vyučovanie žiakov si vyžaduje pripraviť ich zo stránky teoretickej. Súčasne si však žiada aj preverenie získaných teoretických vedomostí v praxi. Splnenie tejto požiadavky umožňuje napríklad využiť metódu ekonomických hier, ktoré napodobňujú ekonomickú realitu. Je to účinná aktívna vyučovacia metóda, pri ktorej žiaci prechádzajú z úlohy pasívnych poslucháčov do úlohy spolutvorcov vyučovacej hodiny. Mení sa i postavenie učiteľa.

Účinky použitia ekonomických hier:

- žiaci sa učia správne pochopiť problém, vyberať a triediť informácie, analyzovať situáciu a rozhodovať,
- žiaci si overujú správnosť svojich rozhodnutí, učia sa z vlastných chýb, - medzi žiakmi sa vytvára súťaživosť.

V rámci realizácie tvorivých dielní sme diskutovali saj o tom, či majú malé skupiny úlohy riešiť v rámci jednej témy, alebo diferencovaných tém. Jedna téma je vhodná, ak všetky skupiny pracujú na tej istej téme, alebo na tom istom probléme a následne diskutujú o spoločných výsledkoch. Vhodné sú také témy, ktoré vyžadujú automatickosť žiakov (napr. vykonanie experimentu alebo nacvičenie rolovej hry).

Diferenciácia témy je vhodná vtedy, ak každá skupina dostane iné zadanie. Ponúka sa v takých prípadoch, v ktorých môžu byť objasnené a rozpracované rôzne aspekty jednej témy v jednotlivých skupinách a ktoré sú potom v triede vyhodnotené. Na základe potrebnej didaktickej analýzy a presnej vedomosti žiakov o kompetenciách metódy je diferenciácia témy pre učiteľa podstatne náročnejšia.

Zadania úloh by sme preto mali ešte o to viac kvalitnejšie formulovať. Kvalitná a efektívna skupinová práca vyžaduje od učiteľa stále jasne formulované a nedorozumeniam vymedzujúce zadania úloh ako aj jednoznačné stanovenie cieľa. Nejasným zadaniom sa vyhneme len prostredníctvom starostlivého plánovania. Odporúčame rozlišovať význam výrazov medzi uzavretými, otvorenými a voľnými zadaniami úloh.

Uzavreté zadania úloh – učiteľ konkrétne zadá, čo a ako žiaci budú robiť. V tomto prípade ide o činnostne orientované zadania úloh. Využitie týchto zadaní je predovšetkým vtedy, keď sa trieda prvý krát stretáva so skupinovým vyučovaním a práve sa učí skupinovej práci.

Otvorené zadania úloh – napriek otvorenosti musia byť zrozumiteľné a jednoznačne formulované. Otvorené zadania úloh zadáva učiteľ až vtedy, keď trieda už v minulosti niekoľkokrát úspešne vypracovala uzavreté zadania úloh. Tieto zadania poskytujú priestor na realizáciu a riešenie, pričom zadanie úlohy poskytuje viac voľného priestoru predovšetkým v obsahu vypracovania alebo prípravy prezentácie výsledkov.

Voľné zadania – záväzné dohody v príprave alebo pokračovaní skupinovej práce (napr. pripravte sa vo svojej skupine na nadchádzajúci test. dohodnite sa, čo chcete ešte precvičovať). Túto formu zadaní úloh by mal učiteľ uplatňovať len vtedy, keď jednotlivé skupiny už viackrát pracovali na otvorených zadaniach úloh.

Odporúčame vo výučbe finančnej matematiky využívať medzipredmetové vzťahy, ako napríklad: Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia: Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný: Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Téma: Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách

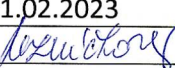
Téma: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu.

Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov. Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Medzipredmetové vzťahy: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov, Právne inštitúcie.

Odporúčame pokračovať v odborných aktivitách, v zdieľaní dobrej praxe a v spolupráci medzi predmetovými komisiami.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Eva Rezníčková
12. Dátum	01.02.2023
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Mária Vítová, PhD., MBA
15. Dátum	02.02.2023
16. Podpis	